

Dojčenie v slovenských pôrodniciach má rezervy

Občianske združenie MAMILA a OZ Ženské kruhy monitorujú podporu dojčenia v nemocniciach. Preto pripravili prieskum, ktorý doposiaľ vyplnilo viac ako 4700 žien. Najnovšie trendy boli porovnávané s obdobím od roku 2010 do roku 2014.

U žien, ktoré porodili v slovenských pôrodniciach od 1. januára 2015 do 30. augusta 2016 (1013 respondentiek) bola zaznamenaná oproti predchádzajúcemu obdobiu zmena k lepšiemu v otázke kontaktu koža na kožu v trvaní aspoň jednu hodinu bezprostredne po pôrode. Avšak aj naďalej viac ako 75 % matiek a detí nemá možnosť byť spolu práve v tomto kontakte, po príchode novorodenca na svet. Informácie týkajúce sa správnej polohy pri dojčení, prisatia či pitia z prsníka, neobmedzenej dĺžky pitia a intervalov dojčenia naďalej nedostáva viac ako polovica žien. V tomto smere nenastal žiadny významný posun a aj naďalej nie je rozdiel medzi nemocnicami, ktorú sú baby-friendly a ostatnými nemocnicami. „Viac ako 30 % žien uviedlo, že personál im nedokázal poskytnúť účinnú pomoc s dojčením, keď ju potrebovali. Takmer polovica detí je v nemocniciach s titulom baby-friendly dokrmovaná umelým mliekom, hoci štandard by mal byť výlučne dojčenie. Až štvrtina všetkých detí je dokrmovaná umelým mliekom bez súhlasu a vedomosti matky (čo predstavuje polovicu z detí dokrmovaných umelých mliekom). Polovica detí, ktoré boli dokrmované umelým mliekom ho pili z fľaše,“ uviedla RNDr. Viera Červená, FCP z občianskeho združenia MAMILA.

Takmer dve tretiny žien v roku 2015 nedostali v baby-friendly nemocniciach informácie, na koho sa majú obrátiť po návrate z nemocnice, ak by mali problémy s dojčením. Mierne sa zvýšil počet žien, ktoré dostali počas pobytu od personálu informáciu o dôležitosti kontaktu koža na kožu počas pobytu v nemocnici, no percento detí, ktoré neboli v zavinovačke a boli so svojou matkou na izbe počas celého pobytu v pôrodnici, sa za posledné roky zásadne nezmenilo. V roku 2015 bolo z izby bez

vedomia a súhlasu matky odnesených približne 11 % detí. Napriek tomu, že na Slovensku sa rodí až tretina detí cisárskym rezom, je podpora kontaktu koža na kožu ako podpory začiatku dojčenia takto narodených detí, v slovenských pôrodniciach prakticky nulová. Dokrmovanie detí umelým mliekom už v prvých dňoch po pôrode má naďalej stúpajúcu tendenciu. Pokým v roku 2011 bolo umelým mliekom kŕmených približne 50 % detí narodených cisárskym rezom, v roku 2016 je to až 70 % (63 % v roku 2015). A to napriek dôležitosti toho, aby sa deti v novorodenckom období s umelým mliekom nestretli. „Až 48 % žien, ktoré sa zúčastnili prieskumu uviedlo, že ich deti boli po pôrode cisárskym rezom dokŕmené fľašou. Iba 14 % žien uvádza, že im predviedli iný spôsob dokrmovania dieťaťa. Deti narodených cisárskym rezom, ktoré sú dokrmované umelým mliekom bez súhlasu matky (43 % zo všetkých takto narodených detí v roku 2015) je tiež viac. Iba 4 % žien uviedli, že boli so svojím dieťaťom nepretržite na izbe v systéme rooming-in. Inými slovami, aj v roku 2016 je „štandard“, že ženy po cisárskom reze nemajú možnosť mať svoje novonarodené deti pri sebe a dojčiť ich,“ zdôraznila Mgr. Miroslava Rašmanová z občianskeho združenia Ženské kruhy. **Keďže sa momentálne rodí na Slovensku viac ako 30 % detí cisárskym rezom, vyžaduje si táto skupina žien a detí zvýšenú podporu a pozornosť.** Z prieskumu však vyplynulo, že podpora dojčenia pre túto skupinu žien a detí je nedostačujúca, ba ešte nižšia, ako pre ženy po vaginálnom pôrode. Základný predpoklad fungovania nemocnice s plaketou baby friendly je dodržiavanie stano-

Dojčenie predstavuje fyziologický spôsob výživy

vených účinných postupov na podporu dojčenia a pomoc s dojčením. Dojčenie predstavuje fyziologický spôsob výživy a nedojčenie so sebou prináša zdravotné riziká pre deti aj ženy. **Preto má podpora dojčenia v prvých dňoch po pôrode mimoriadne miesto v poskytovaní zdravotnej starostlivosti o ženy-rodičky a novorodencov.** Iniciatíva baby friendly je systém takých opatrení, ktorý pomáha účinne predchádzať problémom s dojčením. Podporuje úspešné začatie dojčenia a pozitívne ovplyvňuje dĺžku dojčenia ako aj tvorbu mlieka ženy. V prípade, že žena má problémy s nedostatočnou tvorbou mlieka, bolestivými bradavkami alebo nesprávnym prisatím dieťaťa, zdravotnícky personál by mal byť vyškolený v postupoch, ako jej s problémom pomôcť.

(mi)

Skúsenosti žien s podporou dojčenia

● „**Nebolo mi ukázané, ako mám dojčiť.** Bola som na inom oddelení, keďže bolo veľa pôrodov. Na vyžiadanie prišla sestra a ukázala mi, ako mám synčeka držať a prikladať. Dokrmovaný bol dva dni striekačkou, potom som mala mliečka dostatok. Striekačky patrili k výbave, ktorú dostala každá mamička. Nezakazovali cumlíky, ale nadšené nimi neboli. Po pôrode mi synček hneď priložil na brucho a potom som ho dostala až po niekoľkých hodinách. Keď sme sa niečo pýtali, boli ochotné pomôcť, no žiaľ z vlastnej iniciatívy informácie poskytovali veľmi málo.“

● „**Stretla som sa s rôznymi sestričkami a rôznymi**

názormi. Od tých, čo potrebovali zaviesť režim, po tie, ktoré tvrdili, že bábätko si vypýta, koľko potrebuje. Boli však kedykoľvek k dispozícii, pripravené pomôcť. Len nejednotnosť názorov vo mne vyvolala chaos.“

● „**Zo začiatku som bola dosť frustrovaná, lebo som mala pocit, že som v tom sama, a dcérka sa nevedela prisáť, nevedela som, čo s tým.** Potom sa však vymenila zmena a už to bolo v poriadku. Personál mi pomohol aj s boľavými bradavkami, aj s uvoľnením hrčie v prsiach, aj s tým, ako spoznať, či dcérka pije.“

● „**Bola som prvorodička, preto som si vybrala práve konkrétnu pôrodnicu.** Počula som o nej samé

chvály, ale veľmi som sa sklámala. Dieťaťko mi doniesli s cumlíkom v postieľke, prvé prisatie bolo neúspešné a na ďalšie mi dieťaťko priniesli až o 10 hodín. Celých päť dní som sa v pôrodnici tránila s dojčením a mliečko neprichádzalo. Pomocí som sa musela doprosovať. Pediatricka v pôrodnici sa vyjadrila, že treba dokrmovať umelým mliekom, aby mi dieťa veľmi neschudlo. Pritom pôrodná váha bola 3,5 kg. Nakoniec som si mlieko rozfahala sama odsávačkou a po príchode domov mi s dojčením pomohla bývalá zdravotná sestra z novorodeneckého oddelenia. Vďaka nej doteraz dojčím moje už takmer päťmesačné dieťaťko.“